T093 ATĐ 5 (30) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q126-Nghiệp Uẩn-Luận về Tự Nghiệp

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 126

LUAÄN VEÀ TÖÏ NGHIEÄP (Phaàn 3)

Theá naøo laø Tyø kheo giöõ laïi nhieàu haønh veà Thoï (thoï löôïng)? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì muoán phaân bieät nghóa lyù trong Kinh. Nhö trong Kinh noùi: "Luùc aáy Ñöùc Theá Toân giöõ laïi nhieàu haønh veà maïng (maïng caên), xaû boû nhieàu haønh veà Thoï (thoï löôïng)". Laïi muoán phaân bieät veà nghóa trong Tyø- naïi-da. Nhö trong Tyø-naïi-da noùi: "Ñaïi Sinh huû laø ñöùng ñaàu naêm traêm Tyø kheo Ni, giöõ laïi nhieàu haønh veà Maïng, xaû boû nhieàu haønh veà Thoï". Kinh vaø Tyø-naïi-da tuy coù noùi ra ñieàu naøy, nhöng chöa phaân bieät veà nhaân duyeân giöõ laïi-xaû boû. Kinh aáy vaø Tyø-naïi-da laø caên baûn cuûa phaàn luaän naøy, ñieàu aáy chöa noùi thì nay caàn phaûi noùi ñeán, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Vaû laïi, nhöõng ngöôøi soaïn luaän ñeàu laø phaân bieät veà töï töôùng-coïng töôùng cuûa caùc phaùp voán coù, nay ôû phaàn luaän naøy cuõng nhö vaäy, cho neân khoâng caàn phaûi hoûi laøm gì. Hoûi: Theá naøo laø Tyø kheo giöõ laïi nhieàu haønh veà Thoï? Ñaùp: Ñoù laø A-la-haùn thaønh töïu thaàn thoâng, taâm ñöôïc töï taïi, hoaëc laø ñoái vôùi Taêng chuùng, hoaëc laø nôi ngöôøi khaùc, duøng y-duøng baùt, hoaëc laø duøng caùc vaät duïng boá thí tuøy theo maïng duyeân cuûa moät Sa moân, boá thí roài phaùt nguyeän laäp töùc tieàn vaøo giôùi haïn cuûa Tónh löï thöù tö, töø Ñònh ñöùng daäy roài taâm nghó-mieäng noùi: Caùc nghieäp cuûa toâi coù theå caûm ñeán dò thuïc giaøu coù, nguyeän töø ñaây chuyeån bieán daãn ñeán quaû dò thuïc cuûa Thoï. Luùc aáy ngöôøi ñoù coù theå daãn ñeán nghieäp dò thuïc giaøu coù, thì chuyeån bieán coù theå daãn ñeán quaû dò thuïc cuûa Thoï. Hoûi: Ngöôøi aáy coù duyeân gì maø giöõ laïi nhieàu aønh veà Thoï? Ñaùp: Giöõ laïi nhieàu haønh veà Thoï, toùm löôïc coù hai duyeân, ñoù laø vì

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 126 485

lôïi ích theâm cho ngöôøi khaùc vaø truù trì Phaät phaùp. Vì lôïi ích theâm cho ngöôøi khaùc, ñoù laø daïy baûo ñeä töû tu caùc quaùn haønh, ngöôøi aáy quaùn saùt tæ mæ truù baèng tuoåi thoï cuûa mình, nhöõng hoïc troø naøy ñeán ñöôïc phaùp thuø

thaéng hay khoâng? Giaû söû tuoåi thoï cuûa mình khoâng coøn thì laïi coù ai khaùc, coù theå kheùo leùo chæ baøy roõ raøng veà ñaïo-phi ñaïo hay khoâng? Neáu thaáy khoâng coù naêng löïc thì giöõ laïi haønh veà thoï. Vì truù trì Phaät phaùp, ñoù laø quaûn lyù vieäc laøm töôïng Phaät-phoøng Taêng..., ngöôøi aáy quaùn saùt kyõ caøng truù baèng tuoåi thoï cuûa mình, quaûn lyù nhöõng vieäc laøm naøy coù ñöôïc hoaøn thaønh hay khoâng? Giaû söû tuoåi thoï cuûa mình khoâng coøn, thì laïi coù phöông tieän kheùo leùo naøo khaùc coù theå hoaøn thaønh hay khoâng? Neáu thaáy khoâng coù naêng löïc thì giöõ laïi haønh veà Thoï. Vaû laïi, ngöôøi aáy quaùn saùt thaáy seõ coù Quoác Vöông-Ñaïi thaàn-Tröôûng giaû... muoán huûy dieät Phaät phaùp, lieàn quaùn saùt kyõ caøng truù baèng tuoåi thoï cuûa mình seõ coù phöông tieän naøo laøm cho khoâng huûy dieät chaêng? Giaû söû tuoåi thoï cuûa mình khoâng coøn, thì laïi coù phöông tieän kheùo leùo naøo khaùc coù theå truù trì hay khoâng? Neáu thaáy khoâng coù naêng löïc thì giöõ laïi haønh veà Thoï. Vì giöõ laïi haønh veà Thoï, cho neân duøng y baùt... ñeå boá thí cho Taêng vaø ngöôøi khaùc, döïa vaøo trong Kinh noùi, nghóa laø Ñöùc Theá Toân noùi: "Neáu coù thí chuû töï mình boá thí vaät duïng cho ngöôøi khaùc thì goïi laø boá thí naêm söï. Töø ñoù laïi seõ coù ñöôïc quaû cuûa naêm söï: 1. Thoï. 2. Saéc. 3. Löïc. 4. Laïc. 5. Bieän". Ngöôøi aáy quaùn saùt kyõ caøng laø boá thí cho Taêng chuùng seõ coù ñöôïc quaû to lôùn, hay laø boá thí cho ngöôøi khaùc? Neáu thaáy boá thí cho Taêng seõ coù ñöôïc quaû to lôùn, thì boá thí cho Taêng, neáu boá thí cho ngöôøi khaùc seõ coù ñöôïc quaû to lôùn, thì boá thí cho ngöôøi khaùc. Vì vaäy ñoái vôùi Taêng, hoaëc laø nôi ngöôøi khaùc, duøng y duøng baùt, hoaëc laø duøng caùc vaät duïng boá thí tuøy theo maïng duyeân cuûa moät Sa moân, boá thí roài phaùt nguyeän laäp töùc tieán vaøo giôùi haïn cuûa Tónh löï thöù tö, töø Ñònh ñöùng daäy roài taâm nghó-mieäng noùi: Caùc nghieäp cuûa toâi coù theå caûm ñeán dò thuïc giaøu coù, nguyeän töø ñaây chuyeån bieán daãn ñeán quaû dò thuïc cuûa Thoï. Luùc aáy ngöôøi ñoù coù theå daãn ñeán nghieäp dò thuïc giaøu coù, thì chuyeån bieán coù theå daãn ñeán quaû dò thuïc cuûa Thoï. Hoûi: Theo lyù thì khoâng coù quaû dò thuïc giaøu coù maø coù theå trôû thaønh

quaû dò thuïc cuûa Thoï, vì sao laïi noùi nghieäp dò thuïc giaøu coù, thì chuyeån bieán veà löïc cuûa nghieäp. Nghóa laø do boá thí vaø giôùi haïn cuûa Ñònh löïc, chuyeån bieán nghieäp dò thuïc giaøu coù daãn ñeán quaû dò thuïc cuûa Thoï, tuy cuøng coù theå chuyeån bieán maø ngöôøi aáy vaøo luùc naøy khoâng chuù yù ñeán quaû giaøu coù, bôûi vì caàu mong veà quaû cuûa Thoï. Coù Sö khaùc noùi: Coù nghieäp tröôùc ñoù caûm ñeán quaû dò thuïc cuûa Thoï, nhöng maø coù tai chöôùng; nhôø vaøo hieän taïi boá thí vaø giôùi haïn cuûa Ñònh löïc, tai chöôùng ka dieät ñi-dò thuïc cuûa Thoï daáy khôûi, tuy cuøng coù theå chuyeån bieán maø ngöôøi aáy vaøo luùc naøy khoâng chuù yù ñeán quaû giaøu coù, bôûi vì caàu mong veà quaû cuûa Thoï. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Coù nghieäp tröôùc ñoù daãn ñeán quaû dò thuïc cuûa Thoï, nhöng maø khoâng quyeát ñònh; nhôø vaøo hieän taïi boá thí vaø giôùi haïn cuûa Ñònh löïc, khieán cho daãn ñeán nghieäp cuûa Thoï quyeát ñònh mang laïi quaû. Laïi coù ngöôøi muoán laøm cho nhôø vaøo boá thí vaø Ñònh maø daãn daét choïn laáy dò

thuïc cuûa thoï coøn laïi ôû ñôøi tröôùc, nghóa laø A-la-haùn coù dò thuïc cuûa Thoï coøn laïi trong ñôøi khaùc, nhôø vaøo hieän taïi boá thí vaø giôùi haïn cuûa Ñònh löïc daãn daét khieán cho hieän roõ tröôùc maét, Ñònh löïc khoâng theå nghó baøn khieán cho ñoaïn döùt ñaõ laâu maø noái tieáp trôû laïi. Hoûi: Giöõ laïi haønh veà Thoï, ñích thöïc do phaùp naøo daãn daét, laø do löïc cuûa boá thí, hay laø löïc cuûa Ñònh? Neáu do löïc cuûa boá thí thì khoâng caàn phaûi nhaäp Ñònh, neáu do löïc cuûa Ñònh thì khoâng caàn phaûi thöïc haønh boá thí? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi do boá thí; coù ngöôøi noùi do Ñònh. Noùi nhö vaäy thì cuøng do caû hai loaïi, tuy thöïc haønh nhieàu veà boá thí nhöng neáu khoâng nhaäp Ñònh thì ñieàu aáy roát cuoäc khoâng coù theå daãn ñeán quaû cuûa Thoï, tuy luoân luoân nhaäp Ñònh nhöng neáu khoâng ñöôïc haønh boá thí thì ñieàu aáy roát cuoäc khoâng coù theå daãn ñeán quaû cuûa Thoï. Nhöng löïc cuûa boá thí coù theå daãn daét, löïc cuûa Ñònh khieán cho quyeát ñònh, vì vaäy cho neân noùi cuøng do caû hai loaïi. Hoûi: Theá naøo laø Tyø kheo xaû boû nhieàu haønh veà Thoï? Ñaùp: Ñoù laø A-la-haùn thaønh töïu thaàn thoâng, taâm ñöôïc töï taïi, boá thí nhö tröôùc, boá thí roài phaùt nguyeän laäp töùc tieán vaøo giôùi haïn cuûa Tónh löï thöù tö, töø Ñònh ñöùng daäy roài taâm nghó-mieäng noùi: Caùc nghieäp cuûa toâi coù theå caûm ñeán dò thuïc cuûa Thoï, nguyeän töø ñaây chuyeån bieán daãn ñeán quaû dò thuïc giaøu coù. Luùc aáy ngöôøi ñoù coù theå daãn ñeán nghieäp dò thuïc cuûa Thoï, thì chuyeån bieán coù theå daãn ñeán quaû dò thuïc giaøu coù. Hoûi: Ngöôøi aáy coù duyeân gì maø xaû boû nhieàu haønh veà Thoï?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 126 487

Ñaùp: Bôûi vì lôïi mình vaø lôïi ngöôøi ñeàu ñeán choã cuoái cuøng, ñaõ coù ñöôïc Taän trí cho neân goïi laø lôïi mình ñeán choã cuoái cuøng; ñoái vôùi söï vieäc lôïi ngöôøi, neáu coù löïc coù theå thaønh töïu söï vieäc naøy roài thì trôû veà vôùi Vieân tòch (nhaäp Nieát-baøn), neáu khoâng coù naêng löïc thì cuõng goïi laø ñeán choã cuoái cuøng. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ngöôøi aáy chaùn ngaùn thaân mình gioáng nhö ñoà chöùa chaát ñoäc, cho neân mong moûi xaû boû. Nhö coù tuïng noùi: “Phaïm haïnh toát ñeïp ñaõ thaønh laäp, Thaùnh ñaïo ñaõ kheùo leùo tu taäp, Thoï maïng khoâng coøn thì hoan hyû, gioáng nhö boû ñoà chöùa chaát ñoäc”. Vì xaû boû haønh veà Thoï, cho neân duøng y baùt… ñeå boá thí cho Taêng vaø ngöôøi khaùc, döïa vaøo trong Kinh noùi, nghóa laø Ñöùc Theá Toân noùi: “Nhöõng vieäc laøm veà nghieäp phöôùc, toùm löôïc coù ba loaïi: 1. Vieäc laøm cuûa nghieäp phöôùc thuoäc veà taùnh Thí. 2. Vieäc laøm cuûa nghieäp phöôùc thuoäc veà taùnh Giôùi. 3. Vieäc laøm cuûa nghieäp phöôùc thuoäc veà taùnh Tu. Ñoái vôùi vieäc laøm thuoäc veà taùnh Thí, hoaëc laø thoùi quen-hoaëc laø tu taäp, hoaëc laø ñaõ laøm nhieàu, caûm ñeán quaû raát giaøu coù…” Ngöôøi aáy quaùn saùt kyõ caøng laø boá thí cho Taêng chuùng seõ coù ñöôïc quaû to lôùn, hay laø boá thí cho ngöôøi khaùc? Neáu thaáy boá thí cho Taêng seõ coù ñöôïc quaû to lôùn thì boá thí cho Taêng, neáu boá thí cho ngöôøi khaùc seõ coù ñöôïc quaû to lôùn thì boá thí cho ngöôøi khaùc. Vì vaäy ñoái vôùi Taêng chuùng, hoaëc laø nôi ngöôøi khaùc, duøng y-duøng baùt, hoaëc laø duøng caùc vaät duïng boá thí tuøy theo maïng duyeân cuûa moät Sa moân, boá thí roài phaùt nguyeän laäp töùc tieán vaøo giôùi haïn cuûa Tónh löï thöù tö, töø Ñònh ñöùng

daäy roài taâm nghó-mieäng noùi: Caùc nghieäp cuûa toâi coù theå caûm ñeán dò thuïc cuûa Thoï, nguyeän töø ñaây chuyeån bieán daãn ñeán quaû dò thuïc giaøu coù. Luùc aáy ngöôøi ñoù coù theå daãn ñeán nghieäp dò thuïc cuûa Thoï, thì chuyeån bieán coù theå daãn ñeán quaû dò thuïc giaøu coù. Hoûi: Theo lyù thì khoâng coù quaû dò thuïc cuûa Thoï maø coù theå trôû thaønh quaû dò thuïc giaøu coù, vì sao laïi noùi nghieäp dò thuïc cuûa Thoï, thì chuyeån bieán coù theå daãn ñeán quaû dò thuïc giaøu coù? Ñaùp: Khoâng coù chuyeån bieán veà Theå cuûa quaû, maø coù chuyeån bieán veà löïc cuûa nghieäp. Nghóa laø do boá thí vaø giôùi haïn cuûa Ñònh löïc, chuyeån bieán nghieäp dò thuïc cuûa Thoï daãn ñeán quaû dò thuïc giaøu coù, tuy cuøng coù theå chuyeån bieán maø ngöôøi aáy vaøo luùc naøy khoâng chuù yù ñeán quaû cuûa Thoï, bôûi vì mong moûi veà quaû giaøu coù. Coù Sö khaùc noùi: Coù nghieäp tröôùc ñoù caûm ñeán quaû dò thuïc giaøu coù, nhöng maø coù hai chöôùng; nhôø vaøo hieän taïi boá thí vaø giôùi haïn cuûa Ñònh

löïc, tai chöôùng kia dieät ñi-dò thuïc giaøu coù daáy khôûi, tuy cuøng coù theå chuyeån bieán maø ngöôøi aáy vaøo luùc naøy khoâng chuù yù ñeán quaû cuûa Thoï, bôûi vì mong moûi veà quaû giaøu coù. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Coù nghieäp tröôùc ñoù daãn ñeán quaû dò thuïc giaøu coù, nhöng maø khoâng quyeát ñònh; nhôø vaøo hieän taïi boá thí vaø giôùi haïn cuûa Ñònh löïc, khieán cho daãn ñeán nghieäp giaøu coù quyeát ñònh mang laïi quaû. Laïi coù ngöôøi noùi: Coù nghieäp tröôùc ñoù daãn ñeán quaû dò thuïc giaøu coù, nhöng thoâ maø khoâng phaûi laø dieäu; nhôø vaøo hieän taïi boá thí vaø giôùi haïn cuûa Ñònh löïc, khieán cho caûm nghieäp thoâ chuyeån bieán daãn ñeán quaû dieäu. Nghóa laø nghieäp aáy tröôùc kia daãn ñeán quaû thoâ trong thôøi gian daøi, nay nhôø vaøo löïc cuûa boá thí-Ñònh vaø caàu nguyeän, khieán cho nöôùc aáy chuyeån bieán daãn ñeán quaû dieäu baây giôø. Laïi coù ngöôøi muoán laøm cho nhôø vaøo boá thí vaø Ñònh maø daãn daét choïn laáy dò thuïc giaøu coù soùt laïi cuûa ñôøi tröôùc, nghóa laø A-la-haùn coù dò thuïc giaøu coù soùt laïi trong ñôøi khaùc, nhôø vaøo hieän taïi boá thí vaø giôùi haïn cuûa Ñònh löïc daãn daét khieán cho hieän roõ tröôùc maét, Ñònh löïc khoâng theå nghó baøn khieán cho ñoaïn döùt ñaõ laâu maø noái tieáp trôû laïi. Hoûi: Dò thuïc giaøu coù naøy, ñích thöïc do phaùp naøo daãn daét, laø do löïc cuûa boá thí, hay laø löïc cuûa Ñònh? Neáu do löïc cuûa boá thí thì khoâng caàn phaûi nhaäp Ñònh, neáu do löïc cuûa Ñònh thì khoâng caàn phaûi thöc haønh boá thí? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi do boá thí; coù ngöôøi noùi do Ñònh. Noùi nhö vaäy thì cuøng do caû hai loaïi, tuy thöïc haønh nhieàu veà boá thí nhöng neáu khoâng nhaäp Ñònh thì ñieàu aáy roát cuoäc khoâng coù theå daãn ñeán giaû giaøu coù, tuy thöôøng xuyeân nhaäp ñònh nhöng neáu khoâng thöïc haønh boá thí thì ñieàu aáy roát cuoäc khoâng coù theå daãn ñeán quaû giaøu coù. Nhöng löïc cuûa boá thí coù theå daãn daét, löïc cuûa Ñònh khieán cho quyeát ñònh, vì vaäy cho neân noùi cuøng do caû hai loaïi. Hoûi: Neáu quaû veà Thoï-quaû veà giaøu coù cuûa caùc höõu tình khoâng quyeát ñònh thì coù theå coù söï giöõ laïi vaø xaû boû, neáu cuøng quyeát ñònh thì giöõ laïi vaø xaû boû nhu theá naøo? Ñaùp: Chæ ñöa ra phaïm vi haïn ñònh chöù khoâng coù söï giöõ laïi vaø xaû boû; ví

nhö thaày thuoác gioûi ñaõ ghi nhaän phaïm vi haïn ñònh thì khoâng coù ai coù theå vöôït quaù, ôû ñaây cuõng thuaän theo nhö vaäy. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noù nhö vaäy: “A-la-haùn aáy do khôûi leân giôùi haïn cuûa Ñònh löïc thöù tö, daãn daét Ñaïi chuûng cuûa coõi Saéc khieán cho hieän tieàn trong thaân, maø Ñaïi chuûng aáy coù luùc haønh thuaän coõi Thoï, coù

luùc haønh traùi vôùi Thoï, vì nhaân duyeân naøy cho neân hoaëc laø giöõ laïi-hoaëc laø xaû boû”. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: A-la-haùn aáy do löïc cuûa Tam-ma-ñòa töï taïi naøy, chuyeån boû Ñaïi chuûng cuûa caùc caên ñaõ sinh ra do nghieäp ñôøi tröôùc töøng coù toàn taïi qua thôøi gian, daãn ñeán Ñaïi chuûng cuûa caùc caên ñaõ sinh ra do Ñònh löïc chöa töøng toàn taïi qua thôøi gian. Caùch noùi aáy khoâng ñuùng, bôûi vì Maïng caên coù rieâng chöù khoâng phaûi laø caên laáy Ñaïi chuûng laøm töï taùnh. Hoûi: Trong Kinh noùi Ñöùc Theá Toân giöõ laïi nhieàu haønh veà Maïng, xaû boû nhieàu haønh veà Thoï, nghóa aáy nhö theá naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Chö Phaät Theá Toân xaû boû Thoï thuoäc phaàn thöù ba. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Chö Phaät Theá Toân xaû boû Thoï thuoäc phaàn thöù naêm. Neáu noùi chö Phaät xaû boû Thoï thuoäc phaàn thöù ba, thì ñoù laø noùi ñeán thoï löôïng cuûa Ñöùc Thích-ca Maâu-ni Theá Toân leõ ra truù ñeán moät traêm hai möôi tuoåi, maø xaû boû boán möôi naêm sau, chæ nhaän laáy taùm möôi naêm. Hoûi: Luùc Ñöùc Phaät xuaát theá, ngöôøi ôû chaâu naøy soáng thoï khoâng quaù traêm tuoåi, taïi sao Ñöùc Thích-ca Maâu-ni Theá Toân coù tuoåi thoï moät traêm hai möôi naêm? Ñaùp: Nhö saéc töôùng-naêng löïc-doøng hoï-giaøu sang-ñoà chuùng-trí tueä nhaän bieát cuûa Ñöùc Phaät hôn haún moïi höõ tình, cho neân thoï löôïng cuõng thuaän theo vöôït quaù moïi ngöôøi. Neáu noùi chö Phaät xaû boû Thoï thuoäc phaàn thöù naêm, thì ñoù laø noùi ñeán thoï löôïng ñaõ caûm laáy cuûa Ñöùc Thích-ca Maâu Ni Theá Toân leõ ra truù ñeán moät traêm tuoåi, maø xaû boû hai möôi naêm sau, chæ nhaän laáy taùm möôi naêm. Hoûi: Saéc töôùng-naêng löïc-doøng hoï-giaøu sang-ñoà chuùng-trí tueä nhaän bieát cuûa chö Phaät hôn haún moïi höõu tình, taïi sao thoï löôïng cuøng vôùi moïi ngöôøi nhö nhau? Ñaùp: Bôûi vì sinh vaøo thôøi gian thuoäc veà thoï löông nhö vaäy. Vì theá trogn Kinh noùi xaû boø haønh veà Thoï, nghóa laø xaû boû boán möôi naêm, hoaëc laø hai möôi naêm; giöõ laïi haønh veà Maïng, nghóa laø giöõ laïi ba thaùng. Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân giöõ laïi-xaû boû haønh veà Maïng-haønh veà Thoï nhö vaäy chöù khoâng taêng giaûm? Ñaùp: Bôûi vì söï nghieäp cuûa chö Phaät toát ñeïp ñeán cuoái cuøng, ñeán luùc nhö vaäy thì söï nghieäp cuûa chö Phaät ñaït ñöôïc toát ñeïp hoaøn toaøn troïn veïn, cho neân khoâng taêng giaûm. Coù ngöôøi noùi: Phaùp voán nhö vaäy, chö Phaät Theá Toân chæ xaû boû-chæ

giöõ laïi Thoï-maïng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Muoán hieån baøy veà chö Phaät Theá Toân khoâng tham thoï-Maïng cho neân coù theå xaû boû sôùm, caùc höõu tình vì tham Thoï-maïng cho neân khoâng coù theå xaû boû. Thöôøng xuyeân mong caàu

nhaäp Nieát-baøn, ñöøng coù sinh taâm nghi ngôø; Ñöùc Phaät cuõng nhö vaäy, cho neân xaû boû haønh veà Thoï, hieån baøy khaùc vôùi höõu tình, söï nghieäp giaùo hoùa chöa troïn veïn maø coøn giöõ laïi ba thaùng. Coù ngöôøi noùi: Muoán hieån baøy veà chö Phaät Theá Toân kheùo an truù trong Thaùnh ñaïo, cho neân xaû boû haønh veà Thoï, nghóa laø nhö Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi quaû baùo voán coù sinh loøng hoan hyû daày ñuû heát söùc, ñoái vôùi Thoï cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá Toân traùnh giai ñoaïn giaø yeáu cho neân rôøi boû haønh veà Thoï, bôûi vì söï nghieäp giaùo hoùa höõu tình chöa troïn veïn, cho neân coøn giöõ laïi ba thaùng. Nhö OÂ-ñaø-di vaøo moät laàn xoa boùp thaân theå cho Ñöùc Phaät, thaáy töôùng khaùc thöôøng maø thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: Baây giôø thaân theå cuûa Ñöùc Theá Toân töø töø daõn ra, caùc caên thay ñoåi, dung maïo khaùc vôùi bình thöôøng, giai ñoaïn naøy haõy coøn nhö vaäy, huoáng laø vöôït quaù taùm möôi tuoåi hay sao? Vì vaäy traùnh söï giaø yeáu cho neân xaû boû nhieàu haønh veà Thoï. Coù ngöôøi noùi: Muoán Ñöùc Theá Toân noùi: “Ta kheùo tu taäp thöùc haønh boán Thaàn tuùc, cho neân muoán truù trong moät kieáp, hoaëc laø hôn moät kieáp, nhö yù ñeàu coù theå truù töï nhieân”. Coù ngöôøi noùi: Muoán hieån baøy chö Phaät Theá Toân coù naêng löïc laøm cho caùc ma phaûi khuaát phuïc maø giöõ laïi vaø xaû boû Thoï-maïng. Nghóa laø luùc chöùng Voâ thöôïng Dieäu giaùc Boà-ñeà ñaõ laøm cho hai loaïi ma phaûi haøng phuïc, ñoù laø ma trôøi vaø ma phieàn naõo; luùc naøy saép chöùng nhaäp caûnh giôùi nieát-baøn laïi laøm cho hai loaïi ma phaûi haøng phuïc, ñoù laø ma Uaån vaø ma cheát. Buoäc ma Uaån phaûi haøng phuïc cho neân xaû boû nhieàu haønh veà Thoï, buoäc ma cheát phaûi haøng phuïc cho neân giöõ laïi nhieàu haønh veà Maïng. Hoûi: Haønh veà Maïng vaø haønh veà Thoï coù gì sai bieät? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Khoâng coù sai bieät gì. Nhö luaän Phaåm Loaïi Tuùc noùi: “Theá naøo laø Maïng caên? Ñoù laø Thoï thuoäc ba coõi”. Coù ngöôøi noùi: Hai loaïi naøy cuõng coù sai bieät, ñoù laø teân goïi ñaõ coù sai bieät, bôûi vì goïi laø haønh veà Maïng, goïi laø haønh veà Thoï. Coù ngöôøi noùi: Do haønh naøy maø soáng, cho neân goïi laø haønh veà Maïng; do haønh naøy maø cheát, cho neân goïi laø haønh veà Thoï. Coù ngöôøi noùi: Ñaõ giöõ laïi goïi laø haønh veà Maïng, ñaõ xaû boû goïi laø haønh veà Thoï.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 126 491

Coù ngöôøi noùi: Coù theå sinh ra phaùp, goïi laø haønh veà Maïng; khoâng theå sinh ra phaùp, goïi laø haønh veà Thoï. Coù ngöôøi noùi: Truù trong thôøi gian ngaén goïi laø haønh veà Maïng, truù trong moät thôøi kyø goïi laø haønh veà Thoï. Coù ngöôøi noùi: Ñoàng phaàn goïi laø haønh veà maïng, Bæ ñoàng phaàn goïi laø haønh veà Thoï. Coù ngöôøi noùi: Quaû cuûa tu goïi laø haønh veà Maïng, quaû cuûa nghieäp goïi laø haønh veà Thoï. Coù ngöôøi noùi: Quaû cuûa nghieäp voâ laäu goïi laø haønh veà Maïng, quaû cuûa nghieäp höõu laäu goïi laø haønh veà Thoï. Coù ngöôøi noùi: Quaû cuûa Minh goïi laø haønh veà Maïng, quaû cuûa Voâ minh goïi laø haønh veà Thoï. Coù ngöôøi noùi: Quaû cuûa nghieäp môùi goïi laø haønh veà Maïng, quaû uûa nghieäp cuõ goïi laø haønh veà Thoï. Coù ngöôøi noùi: Quaû cuûa nghieäp mang laïi quaû goïi laø haønh veà Maïng, quaû cuûa nghieäp khoâng mang laïi quaû goïi laø haønh veà

Thoï. Coù ngöôøi noùi: Quaû cuûa nghieäp gaàn goïi laø haønh veà Maïng, quaû cuûa nghieäp xa goïi laø haønh veà Thoï. Toân giaû Dieâu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Quaû cuûa nghieäp thuaän theo phaùp hieän taïi nhaän laáy goïi laø haønh veà Maïng, quaû cuûa nghieäp thuaän theo ñôøi keá tieáp nhaän laáy-thuaän theo ñôøi keá tieáp thöù hai nhaän laáy-thuaän theo khoâng nhaát ñònh nhaän laáy goïi laø haønh veà Thoï”. Ñoù goïi laø söï sai bieät giöõa haønh veà Maïng vaø haønh veà Thoï. Hoûi: Noùi nhieàu haønh laø coù nghóa gì? Ñaùp: Noùi veà nhieàu laø hieån baøy roõ raøng söï giöõ laïi-söï xaû boû khoâng phaûi laø moät saùt-na, noùi veà haønh laø hieån baøy roõ raøng giöõ laïi-söï xaû boû laø phaùp voâ thöôøng. Hoûi: Nôi naøo giöõ laïi vaø xaû boû haønh veà Maïng-haønh veà Thoï? Ñaùp: ÔÛ coõi Duïc chöù khoâng phaûi laø coõi khaùc, ôû loaøi ngöôøi chöù khoâng phaûi laø loaøi khaùc, ôû ba chaâu chöù khoâng phaûi laø Baéc chaâu. Hoûi: Ai coù theå giöõ laïi vaø xaû boû haønh veà Maïng-haønh veà Thoï? Ñaùp: Laø Thaùnh giaû chöù khoâng phaûi laø dò sinh, laø Voâ hoïc chöù khoâng phaûi laø Höõu hoïc, laø baát thôøi giaûi thoaùt chöù khoâng phaûi laø Thôøi giaûi thoaùt, cuõng laø nam cuõng laø nöõ. Theá naøo laø taâm cuoàng loaïn? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì giaûi thích veà nghóa trong Kinh, trong Tyø-naïi-da. Nhö trong Kinh noùi: “Baø-la-moân nöõ Baø-tö-saét-tró vì maát saùu ngöôøi con, taâm

phaùt cuoàng loaïn, thaân hình traàn truoàng chaïy khaép nôi, troâng thaáy Ñöùc Theá Toân roài trôû laïi coù ñöôïc taâm ba ñaàu”. trong Tyø-naïi-da noùi: “Thaát-lôïi-phieät-sa vì taâm cuoàng loaïn, thöïc haønh raát nhieàu chuûng loaïi khoâng phaûi laø phaùp cuûa a moân, khoâng thuaän vôùi phaùp haønh”. Trong Tyø-naïi- da laïi ñöa ra caùch noùi naøy: “Do nhaän chòu ñau khoå laøm cho böùc baùch, hoaëc laø taâm cuoàng loaïn, vaø giai ñoaïn baét ñaàu cuûa nghieäp, ñeàu khoâng coù pham loãi”. Kinh vaø Tyø-naïi-da tuy noùi ra ñieàu naøy, maø khoâng giaûi thích roäng ra, nay vì giaûi thích môû roäng veà ñieàu aáy, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø taâm cuoàng loaïn? Ñaùp: Ñoù laø do theá löïc cuûa boán duyeân ñaõ böùc baùch laøm cho taâm cuoàng loaïn. 1. Do loaøi Phi nhaân hieän ra caûnh töôïng-saéc töôùng xaáu aùc, gaëp roài kinh sôï laøm cho taâm cuoàng loaïn. Nghóa laø coù loaøi Phi nhaân bieán hoùa laøm thaønh saéc töôùng ñaùng sôï nhö voi-ngöïa-laïc ñaø-traâu-deâ..., hieän roõ ra tröôùc maët ngöôøi aáy laøm cho taâm trôû neân cuoàng loaïn. Hoûi: Ngöôøi aáy khoâng heà thaáy voi ngöïa... chaêng, taïi sao luùc naøy troâng thaáy lieàn sinh taâm kinh sôï? Ñaùp: Ngöôøi aáy tuy ñaõ töøng troâng thaáy, maø baây giôø khoâng phaûi luùc- khoâng ñuùng choã-khoâng hôïp ñaïo, boãng nhieân troâng thaáy cho neân Kinh sôï. Noùi laø khoâng phaûi luùc, nghóa laø vaøo ban ñeâm troâng thaáy voi ngöïa... lieàn daáy leân yù nghó naøy: Taïi sao luùc naøy coù voi ngöïa... ñi ñeán choã mình, nhaát ñònh laø loaøi Phi nhaân xuaát hieän ñeå böùc baùch laøm haïi laãn nhau? Vì vaäy maø kinh sôï laøm cho taâm cuoàng loaïn. Noùi laø khoâng ñuùng choã, nghóa laø ôû nhöõng nôi nhaø cao cöûa roäng- phoøng oác kín ñaùo... maø laïi troâng thaáy voi ngöïa..., lieàn daáy leân yù nghó naøy: Vì sao ôû choã naøy laïi coù voi ngöïa... hieän roõ ra tröôùc maét mình, nhaát ñònh laø loaøi Phi

nhaân xuaát hieän ñeå böùc baùch laøm haïi laãn nhau? Vì vaäy maø kinh sôï laøm cho taâm cuoàng loaïn. Noùi laø khoâng hôïp ñaïo, nghóa laø ôû giöõa baõi tha ma khoâng phaûi laø ñöôøng saù ñi laïi cuûa voi ngöïa... ñaõ töøng ñi, troâng thaáy voi ngöïa... lieàn daáy leân yù nghó naøy: Vì sao ôû choã naøy laïi coù voi ngöïa..., nhaát ñònh laø loaøi Phi nhaân xuaát hieän ñeå böùc baùch laøm haïi laãn nhau? Vì vaäy maø Kinh sôï laøm cho taâm cuoàng loaïn. 2. Do loaøi Phi nhaân töùc giaän ñaùnh vaøo thaân theå, bò böùc baùch vì nhaän chuïi ñau khoå laøm cho taâm cuoàng loaïn. Nghóa laø ôû nôi choán maø Ñaïi chuùng ñi laïi-cö truù, vì taâm khinh maïn maø tuøy tieän phoùng ueá; hoaëc ôû

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 126 493

trong tinh xaù cuûa chö Phaät-Ñoäc giaùc-Thanh vaên..., laøm nhöõng vieäc laøm baát tònh khieán cho thieän thaàn töùc giaän ñaùnh vaøo thaân theå, ngöôøi coù thaân theå mong manh nhoû beù nhö haït caûi, neáu luùc ñaùnh vaøo thì laøm cho taâm trôû neân cuoàng loaïn. 3. Do Ñaïi chuûng traùi ngöôïc nhau laøm cho taâm cuoàng loaïn. Nghóa laø coù ngöôøi luùc aên nhieàu hoà tieâu-meø-haønh-heï..., phaùt ra caùc trieäu chöùng noùng-laïnh..., Ñaïi chuûng traùi ngöôïc nhau laøm cho taâm cuoàng loaïn. 4. Do dò thuïc nghieäp tröôùc kia laøm cho taâm cuoàng loaïn. Nghóa laø coù ngöôøi luùc tröôùc vui möøng nhaûy nhoùt, loan truyeàn söï vieäc kinh sôï laøm cho ngöôøi khaùc buoàn lo phieàn muoän, hoaëc laøm ra haàm hoá gaøi baãy ñeå chuùng sinh rôi xuoáng, hoaëc chaâm löûa ñoát chaùy nuùi ñoài caây coû, hoaëc duøng söùc maïnh eùp buoäc ngöôøi khaùc uoáng röôïu, hoaëc duøng suy nghó traùi ngöôïc ñeå giaûi thích kinh ñieån..., nhöõng nghieäp nhö vaäy laøm cho taâm cuoàng loaïn. Nhöng traïng thaùi cuoàng loaïn naøy khoâng phaûi laø quaû dò thuïc, chæ töø dò thuïc cuûa nghieäp aùc maø sinh ra, bôûi vì nghieäp aùc khoâng daãn ñeán dò thuïc cuûa yù ñòa. Coù ngöôøi noùi: Cuoàng loaïn do naêm loaïi duyeân côù, boán loaïi tröôùc gioáng nhö tröôùc; loaïi thöù naêm laø do buoàn phieàn lo laéng, nghóa laø bôûi vì maát ñi con caùi yeâu quyù cuûa mình...., buoàn phieàn chaát chöùa quaán chaët taâm tö laøm cho phaùt sinh cuoàng loaïn. Hoûi: Taâm cuoàng loaïn naøy coù ôû nôi naøo? Ñaùp: Coù ôû coõi Duïc chöù khoâng phaûi laø coõi Saéc-Voâ saéc, nhöng maø ñòa nguïc khoâng coù, bôûi vì taâm thöôøng xuyeân hoãn loaïn. Taâm cuoàng loaïn, nghóa laø coù luùc chöù khoâng phaûi laø luoân luoân coù, quyû vaø baøng sinh coù taâm cuoàng loaïn, trôøi vaø ngöôøi cuõng coù, tröø ra Baéc Caâu-loâ-chaâu, bôûi vì ôû chaâu ñoù khoâng coù quaû taêng thöôïng cuûa nghieäp toäi. Hoûi: Taâm cuoàng loaïn naøy ai coù-ai khoâng? Ñaùp: Thaùnh giaû vaø dò sinh ñeàu coù theå laø coù. Thaùnh bao goàm caùc Thaùnh, chæ tröø ra chö Phaät, Phaät khoâng coù loaïn taâm, khoâng coù aâm thanh hö hoaïi, khoâng coù ñoaïn döùt maït-ma, khoâng coù daàn daàn xaû maïng. Dò sinh loaïn taâm do coù ñuû naêm duyeân, Thaùnh giaû chæ do Ñaïi chuûng traùi ngöôïc nhau, baäc Thaùnh khoâng coù kinh sôï, bôûi vì vöôït leân treân naêm söï sôï haõi; khoâng bò loaøi Phi nhaân ñaùnh, bôûi vì khoâng laøm ñieàu dô baån; cuõng khoâng coù dò thuïc cuûa nghieäp aùc ñôøi tröôùc, bôûi vì nghieäp quyeát ñònh cho neân caàn phaûi nhaän chòu tröôùc roài môùi tieán vaøo phaàn vò baäc Thaùnh; nghieäp khoâng quyeát ñònh, do löïc cuûa Thaùnh ñaïo ñaõ chuyeån

ñoåi dieät ñi; cuõng khoâng coù buoàn phieàn lo laéng, bôûi vì chöùng ñöôïc phaùp taùnh. Coù ngöôøi noùi: Thaùnh giaû roái loaïn bôûi vì hai duyeân, ñoù laø Ñaïi chuûng

traùi ngöôïc nhau, vaø bò loaøi Phi nhaân ñaùnh. Hoûi: Thaùnh giaû ñaõ coù ñöôïc luaät nghi khoâng taïo taùc, nhaát ñònh khoâng coù laøm ñieàu dô baån thì loaøi Phi nhaân sao töùc giaän? Ñaùp: Ngöôøi tin Phaät phaùp thì cung kính toân troïng caùc Thaùnh, hoaøn toaøn khoâng laøm naõo haïi; coù ngöôøi khoâng tin thì ganh gheùt caùc Thaùnh, chôø dòp thuaän tieän ñeå laøm naõo haïi. Vì vaäy baäc Thaùnh cuõng bò loaïi Phi nhaân ñaùnh. Hoûi: Truù trong nhöõng taâm naøo thì coù theå phaùt sinh cuoàng loaïn? Ñaùp: Truù trong höõu laäu chöù khoâng phaûi laø voâ laäu, truù trong yù thöùc chöù khoâng phaûi laø naêm thöùc. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì vì sao thaáy hai vaàng traêng...? Ñaùp: Nhöõng loaïi naøy ñeàu laø do yù thöùc phaân bieät chöù khoâng phaûi laø trong naêm thöùc coù söï hieåu bieát hoãn loaïn naøy. Hoûi: Vì taâm chöa cuoàng maø noùi laø coù cuoàng loaïn, hay vì taâm ñaõ cuoàng maø noùi laø coù cuoàng loaïn? Ñaùp: Khoâng phaûi laø taâm chöa cuoàng maø noùi laø coù cuoàng loaïn, cuõng khoâng phaûi laø taâm ñaõ cuoàng maø noùi laø coù cuoàng loaïn. Nhöng taâm coù cuoàng loaïn, taâm khoâng coù cuoàng loaïn, ôû ñôøi vò lai neáu gaëp phaûi duyeân cuoàng loaïn, thì taâm khoâng cuoàng dieät ñi, taâm coù cuoàng daáy khôûi; neáu gaëp ñöôïc duyeân khoâng cuoàng loaïn, thì taâm coù cuoàng dieät ñi, taâm khoâng cuoàng daáy khôûi. Hoûi: Neáu taâm cuoàng loaïn thì cuõng taùn loaïn chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù taâm cuoàng loaïn maø khoâng phaûi laø taùn loaïn, ñoù laø ngöôøi cuoàng khoâng coù taâm nhieãm oâ. 2. Coù taâm taùn loaïn maø khoâng phaûi laø cuoàng loaïn, ñoù laø ngöôøi khoâng cuoàng coù taâm nhieãm oâ. 3. Coù taâm cuoàng loaïn maø cuõng taùn loaïn, ñoù laø ngöôøi cuoàng coù taâm nhieãm oâ. 4. Coù taâm khoâng phaûi laø cuoàng loaïn maø cuõng khoâng phaûi laø taùn loaïn, ñoù laø ngöôøi khoâng cuoàng-khoâng coù taâm nhieãm oâ hieän roõ tröôùc maét. Hoûi: Phaùp naøo töông öng vôùi trieàn ñeàu laø baát thieän chaêng? Ñaùp: Ñoù laø Voâ taøm-Voâ quyù. Hoûi: Trieàn coù möôøi loaïi, vì sao chæ noùi ñeán Voâ taøm-Voâ quyù? Ñaùp: Laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Hai loaïi naøy chæ laø baát thieän, cuõng ñi cuøng vôùi taát caû

caùc taâm baát thieän. Phaãn-phuù-tham-taät tuy chæ laø baát thieän maø khoâng phaûi laø ñi cuøng vôùi taát caû caùc taâm baát thieän. Hoân traàm-traïo cöû tuy ñi cuøng vôùi taát caû caùc taâm baát thieän, nhöng khoâng phaûi laø chæ rieâng baát thieän, bôûi vì goàm taùnh baát thieän-voâ kyù. Thuïy mieân-aùc taùc khoâng phaûi laø chæ rieâng baát thieän, cuõng khoâng phaûi laø ñi cuøng vôùi taát caû caùc taâm baát thieän, bôûi vì thuïy mieân bao goàm ba taùnh, aùc taùc bao goàm hai taùnh. Giaùc-Voâ hoái-aùc taâm, hai loaïi naøy khoâng hieän haønh. Trong caùc taâm baát thieän ñeàu coù voâ taøm-voâ quyù, caùc phaùp voâ taøm-voâ quyù ñeàu ñi cuøng

taâm baát thieän, khoâng taùch rôøi laãn nhau, vì vaäy chæ noùi ñeán hai loaïi ñoù. Trong naøy cuõng neân hoûi: Phaùp naøo töông öng vôùi thieän ñeàu laø thieän chaêng? Ñaùp: Ñoù laø Taøm-Quyù, bôûi vì Taøm-Quyù cuøng vôùi taâm thieän laïi tuøy theo vôùi nhau, khoâng taùch rôøi nhau. Nhöng maø khoâng noùi ñeán, bôûi vì khoâng phaûi laø rieâng hai loaïi naøy chæ thuoäc veà taùnh thieän, maø coøn phuû khaép caùc taâm thieän. Lôøi Phaät daïy laø theá naøo? cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì ngaên chaën ñoái vôùi khoâng phaûi laø lôøi Phaät daïy khôûi leân töôûng laø lôøi Phaät daïy. Nhö baây giôø coù ngöôøi noùi: Toâi noùi lôøi Phaät daïy, toâi nghe lôøi Phaät daïy. Ngöôøi aáy ôû trong choã khoâng phaûi laø lôøi Phaät daïy khôûi leân töôûng laø lôøi Phaät daïy. Bôûi vì caàn phaûi ngaên chaën yù töôûng nhö vaäy, vaø vì hieån baøy roõ raøng ñieàu gì Ñöùc Phaät noùi ra laø thaät söï lôøi Ñöùc Phaät daïy, nhöõng ñieàu ngöôøi khaùc ñaõ noùi thì khoâng phaûi laø thaät söï lôøi Ñöùc Phaät daïy, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Luùc naøy taïi sao laïi coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Toâi noùi lôøi Phaät daïy, toâi nghe lôøi Phaät daïy? Ñaùp: Ngöôøi aáy döïa vaøo caên baûn cho neân ñöa ra caùch noùi naøy. Nghóa laø nay ñaõ noùi ñeán caùc phaùp nhieãm oâ-thanh tònh-raøng buoäc-giaûi thoaùt, sinh töû, Nieát-baøn, nhaân quaû..., caên baûn ñeàu laø do Ñöùc Phaät ñaõ noùi ra. Coù ngöôøi noùi: Ngöôøi aáy döïa vaøo töông töï maø noùi, nghóa laø Ñöùc Phaät tröôùc kia döïa vaøo thöù töï Danh-Cuù-Vaên thaân nhö vaäy ñeå dieãn thuyeát cho ngöôøi khaùc, nay cuõng vaãn döïa vaøo thöù töï Danh-vaên-cuù thaân nhö vaäy maø tuyeân thuyeát. Coù ngöôøi noùi: Ngöôøi aáy döïa vaøo tuøy thuaän maø noùi, nghóa laø Ñöùc Phaät tröôùc kia döïa vaøo Danh-Cuù-Vaên thaân tuøy thuaän nhö vaäy ñeå dieãn thuyeát cho ngöôøi khaùc, nay cuõng vaãn döïa vaøo Danh-Cuù-Vaên thaân tuøy thuaän nhö vaäy maø tuyeân thuyeát.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 126 496

Coù ngöôøi noùi: Ngöôøi aáy döïa vaøo nôi giaûi quyeát söï vieäc gioáng nhau cho neân ñöa ra caùch noùi naøy. Nghóa laø nhö gaàn beân caïnh Ñöùc Phaät nghe veà phaùp quan troïng, tieán vaøo Thaùnh vò-ñaït ñöôïc quaû-lìa nhieãm-heát laäu, nghe baây giôø ñaõ noùi cuõng giaûi quyeát veà söï vieäc aáy. Hoûi: Lôøi Phaät daïy laø theá naøo? ñaùp: nghóa laø ngoân ngöõ-vaên töø bình luaän-ngöõ aâm-ngöõ loä-ngöõ nghieäp-ngöõ bieåu cuûa Ñöùc Phaät, ñoù goïi laø lôøi Phaät daïy. Hoûi: Vì sao lôøi Phaät daïy chæ laø ngöõ Bieåu chöù khoâng phaûi laø Voâ bieåu? Ñaùp: Phaùt sinh Chaùnh giaûi cuûa ngöôøi khaùc, cho neân goïi laø lôøi Phaät daïy. Bôûi vì Chaùnh giaûi cuûa ngöôøi khaùc phaùt sinh, chæ nhôø vaøo Bieåu nghieäp chöù khoâng phaûi laø Voâ bieåu. Coù ngöôøi noùi: Lôøi Phaät daïy cho nhó thöùc maø ñaït ñöôïc, khoâng phaûi laø nghieäp voâ bieåu; coù theå ñaït ñöôïc nhó thöùc, cho neân khoâng phaûi laø lôøi Phaät daïy. Coù ngöôøi noùi: Lôøi Phaät daïy do hai thöùc maø ñaït ñöôïc, caùc nghieäp Voâ bieåu chæ coù moät thöùc ñaït ñöôïc, cho neân khoâng phaûi laø lôøi Phaät daïy. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá Toân traûi qua ba Voâ soá kieáp luoân luoân chòu khoù khoå haïnh caàu mong ngöõ Bieåu cuûa Phaät, nay ñöôïc thaønh töïu ñaày ñuû, khoâng phaûi laø Voâ bieåu. Nghóa laø Ñöùc Phaät Theá Toân xöa kia ôû nôi voâ

löôïng caùc baäc Chaùnh ñaúng Giaùc, luoân luoân chòu khoù khoå haïnh caàu mong trí Voâ thöôïng, ñeå thuyeát phaùp cho ngöôøi khaùc, döïa vaøo Uaån-Giôùi- Xöù caàu mong Uaån-Giôùi-Xöù, laàn löôït chuyeån ñoåi noái tieáp nhau ñeán nay ñöôïc thaønh Phaät, dieãn thuyeát veà phaùp quan troïng cho caùc höõu tình, hieán rôøi sinh töû-ñöôïc nhaäp Nieát-baøn. Nhöõng söï vieäc naøy ñeàu nhôø vaøo nghieäp ngöõ Bieåu cuûa Phaät, vì vaäy lôøi Phaät daïy chæ laø ngöõ Bieåu cuûa Phaät. Hoûi: Lôøi Phaät daïy nhö vaäy laáy gì laøm Theå, laø ngöõ nghieäp hay laø teân goïi...? Neáu laø ngöõ nghieäp, thì tieáp theo sau ñaõ noùi neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: Lôøi Phaät daïy goïi cho phaùp naøo? Ñaùp: “Ñoù laø Danh thaân-cuù thaân-vaên thaân, saép xeáp caâu chöõ theo thöù töï, phaân boá oån ñònh theo töù töï, keát hôïp lieàn nhau theo thöù töï”. Hoûi: Trong baøi keä ñaõ noùi laïi hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Mong muoán laø nhaân cuûa tuïng, vaên töùc laø nhöõng caâu chöõ, tuïng döïa vaøo teân maø chuyeån, ngöôøi taïo laø nôi nöông nhôø”. Neáu laø teân goïi.. thì vaên naøy ñaõ noùi neân hieåu theá naøo? nhö noùi: “Lôøi Phaät daïy laø theá naøo? nghóa laø ngoân ngöõ... cho ñeán ngöõ bieåu cuûa Ñöùc Phaät, ñoù goïi laø lôøi Phaät daïy”. Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Laáy ngöõ nghieäp laøm Theå. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì tieáp theo sau ñaõ noùi neân hieåu theá naøo? nhö

noùi: “Lôøi Phaät daïy goïi cho phaùp naøo? Ñaùp: Ñoù laø Danh thaân-Cuù thaân-Vaên thaân... cho ñeán keát hôïp lieàn nhau theo thöù töï”. Vaên phaàn sau laø hieån baøy taùc duïng cuûa lôøi Phaät daïy, khoâng caàn phaûi môû baøy roõ raøng veà töï Theå cuûa lôøi Phaät daïy. nghóa laø saép xeáp caâu chöõ-phaân boá oån ñònh-keát hôïp lieàn nhau theo thöù töï, Danh-Cuù- Vaên thaân laø taùc duïng cuûa lôøi Phaät daïy. Hoûi: Baøi keä ñaõ noùi laïi hieåu theá naøo? Ñaùp: Coù luùc chuyeån ñoái vôùi teân goïi, coù luùc chuyeån ñoái vôùi nghóa, trong naøy laïi noùi veà chuyeån ñoái vôùi teân goïi. Coù ngöôøi noùi: Lôøi Phaät daïy laáy teân goïi... laøm Theå. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì vaên naøy ñaõ noùi neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Lôøi Phaät daïy laø theá naøo? ñoù laø ngoân ngöõ... cho ñeán ngöõ bieåu cuûa Ñöùc Phaät, ñoù goïi laø lôøi Phaät daïy”. Ñaùp: Döïa vaøo nhaân laàn löôït chuyeån ñoåi, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy. Nhö phaùp con chaùu laàn löôït chuyeån ñoåi maø sinh ra ôû theá gian, nghóa laø ngöõ daáy khôûi teân goïi, teân goïi coù theå hieån baøy yù nghóa. Noùi nhö vaäy laø laáy ngöõ nghieäp laøm Theå, bôûi vì yù Ñöùc Phaät ñaõ noùi maø ngöôøi khaùc ñaõ nghe. Lôøi Phaät daïy neân noùi laø thieän, hay laø voâ kyù? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao laïi soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Tröôùc tuy hieån baøy roõ raøng veà töï Theå cuûa lôøi Phaät daïy, maø chöa hieån baøy roõ raøng veà Ñaúng khôûi cuûa lôøi Phaät daïy, nay muoán hieån baøy roõ raøng cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Lôøi Phaät daïy neân noùi laø thieän, hay laø Voâ kyù? Ñaùp: hoaëc laø thieän, hoaëc laø voâ kyù. Theá naøo laø thieän? Ñoù laø taâm theän cuûa Phaät ñaõ phaùt ra ngoân ngöõ cho ñeán ngöõ bieåu. Theá naøo laø voâ kyù? Ñoù laø taâm voâ kyù cuûa Phaät ñaõ phaùt ra ngoân ngöõ cho ñeán ngöõ bieåu. Hoûi: ÔÛ trong lôøi Phaät daïy thì loaïi naøo laø thieän, loaïi naøo laø voâ kyù? Ñaùp: Taïng A-tyø-ñaït-ma vaø Taïng Toá-ñaùt-laøm, phaàn lôùn laø thieän; taïng

Tyø-naïi-da phaàn lôùn laø voâ kyù. Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Cöûa caàn phaûi ñoùng kín, y baùt caàn phaûi ñaët treân giaù truùc-nanh roàng”. Nhöõng lôøi nhö vaäy ñeàu laø voâ kyù. Coù ngöôøi noùi: Lôøi Phaät daïy neáu vì hoùa ñoä chuùng sinh maø noùi thì neân bieát laø thieän, neáu vì nhöõng vieäc khaùc maø noùi thì ñoù laø voâ kyù. Nhö Ñöùc Theá Toân baûo vôùi A-nan-ñaø raèng: “Thaày ñeán nhìn trôøi laø möa hay khoâng möa, vì sao trong vöôøn coù tieáng cao-gioïng lôùn oàn aøo?” Nhöõng lôøi nhö vaäy ñeàu laø voâ kyù.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 126 498

Coù ngöôøi noùi: Lôøi Phaät daïy neáu duïng coâng maø noùi thì neân bieát laø thieän, neáu tuøy yù vaän duïng maø noùi thì ñoù laø voâ kyù. Coù ngöôøi noùi: Lôøi Phaät daïy do Löïc-voâ uùy.. thaâu nhieáp tieáp nhaän thì neân bieát laø thieän, Löïc-Voâ uùy… khoâng thaâu nhieáp tieáp nhaän thì ñoù laø voâ uùy. Taâm thieän cuûa Thanh vaên-Ñoäc giaùc phaùt ra lôøi noùi thieän thì taâm voâ kyù ñi cuøng ñaït ñöôïc keát quaû cuoái cuøng, taâm voâ kyù phaùt ra lôøi noùi voâ kyù thì taâm thieän ñi cuøng ñaït ñöôïc keát quaû cuoái cuøng. Taâm thieän cuûa Phaät phaùt ra lôøi noùi thì taâm thieän ñaït ñeán keát quaû cuoái cuøng, taâm voâ kyù phaùt ra lôøi noùi voâ kyù thì taâm thieän ñi cuøng ñaït ñöôïc keát quaû cuoái cuøng. Nhaát ñònh khoâng coù taâm thieän phaùt ra lôøi noùi taâm voâ kyù ñaït ñeán keát quaû cuoái cuøng, bôûi vì chö Phaät thuyeát phaùp coù taêng chöù khoâng coù giaûm, cho neân nghieäp ñaõ taïo taùc cuûa Phaät quyeát ñònh khoâng coù suùt giaûm lui suït. Lôøi Phaät daïy goïi cho phaùp naøo? cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao laïi soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: tröôùc ñaây tuy hieån baøy roõ raøng veà töï Theå cuûa lôøi Phaät daïy, maø chöa hieån baøy roõ raøng veà taùc duïng cuûa lôøi Phaät daïy, nay vì hieån baøy roõ raøng cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Lôøi Phaät daïy goïi cho phaùp naøo? Ñaùp: Ñoù laø Danh thaân-Cuù thaân-vaên thaân, saép xeáp caâu chöõ theo thöù töï, phaân boán oån ñònh theo thöù töï, keát hôïp lieàn nhau theo thöù töï. Ñaây laø hieån baøy toång quaùt veà taùc duïng cuûa lôøi Phaät daïy. Hoûi: Kheá Kinh, ÖÙng tuïng, Kyù thuyeát, Giaø tha, Töï thuyeát, nhaân duyeân, Thí duï, Boån söï, Boån sinh, Phöông quaûng, Hy phaùp, Luaän nghò laø goïi cho phaùp naøo? Ñaùp: nghóa laø Danh thaân-Cuù thaân-Vaên thaân, saép xeáp caâu chöõ theo thöù töï, phaân boá oån ñònh theo thöù töï, keát hôïp lieàn nhau theo thöù töï. Ñoù goïi laø söï sai bieät veà taùc duïng cuûa lôøi Phaät daïy. Kheá kinh laø gì? Ñoù laø caâu chöõ noùi phaân taùn ra trong caùc Kinh, nhö noùi “Caùc haønh laø Voï thöôøng, caùc phaùp laø Voâ ngaõ, Nieát-baøn laø tòch tónh…” Hoûi: Kheá kinh coù nghóa gì? Ñaùp: ÔÛ ñaây noùi toùm löôïc coù hai nghóa: 1. Nghóa keát taäp. 2. Nghóa san ñònh. Nghóa keát taäp, ñoù laø ngoân ngöõ cuûa Phaät coù naêng löïc thaâu nhieáp giöõ laáy yù nghóa, nhö sôïi tô xaâu voøng hoa. Nhö ngöôøi keát voøng hoa, duøng sôïi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 126 499

tô keát thaønh voøng hoa ñoäi leân ñaàu chuùng sinh, traûi qua thôøi gian daøi maø khoâng rôi rôùt. Nhö vaäy, lôøi Phaät daïy keát taäp thaønh nghóa moân, ñoäi vaøo taâm höõu tình traûi qua thôøi gian daøi maø khoâng queân maát. Nghóa san ñònh,

ñoù laø ngoân ngöõ cuûa Phaät coù naêng löïc xem xeùt quyeát ñònh yù nghóa, nhö daây möïc cuûa thôï moäc. Nhö ngöôøi thôï kheùo leùo duøng daây möïc ñaùnh daáu nhöõng caây goã, ñeã daøng bieát roõ thaúng cong, boû nhöõng khuùc cong-giöõ laïi ñoaïn thaúng. Nhö vaäy, lôøi Phaät daïy san ñònh thaønh nghóa moân, deã daøng bieát roõ ñuùng sai, boû ñieàu aùc-giöõ laïi ñieàu thieän. ÖÙng tuïng laø gì? Ñoù laø trong caùc Kinh, döïa vaøo caâu chöõ cuûa Kheá kinh noùi phaân taùn ra tröôùc ñaây, sau ñoù keùt laïi laøm thaønh tuïng, ñeå maø ñoïc tuïng thuoäc loøng, töùc laø vaên keát taäp-phaàm keát taäp... Nhö Ñöùc Theá Toân baûo vôùi chuùng Tyø kheo raèng: "Ta noùi thaáy bieát thì coù theå heát caùc laäu, neáu khoâng coù thaáy bieát maø coù theå heát caùc laäu, thì ñieàu naøy khoâng heà coù". Ñöùc Theá Toân noùi phaân taùn ra caâu chöõ naøy roài,laïi keát laøm thaøng tuïng maø ñoïc tuïng thuoäc loøng raèng: "Coù thaáy bieát khoâng coøn caùc laäu, khoâng thaáy bieát thì khoâng nhö vaäy Luùc thoâng hieåu veà uaån sinh dieät, taâm giaûi thoaùt khoâng coøn phieàn naõo". Kyù thuyeát laø gì? Ñoù laø trong caùc kinh, caùc ñeä töû thöa hoûi-Nhö Lai ghi nhôù giaûi thích, hoaëc laø Nhö Lai hoûi-ñeä töû ghi nhôù giaûi thích, hoaëc laø ñeä töû hoûi-ñeä töû ghi nhôù giaûi thích; chö Thieân hoùa hieän... hoûi-ghi nhôù cuõng nhö vaäy. Nhö boán loaïi hoûi-ghi nhôù trong caùc Kinh, hoaëc ghi nhôù veà nôi ñaõ chöùng-nôi ñaõ sinh... Giaø tha laø gì? Ñoù laø trong caùc Kinh, caâu keát thuùc ñoïc laïi thaønh tuïng veà nhöõng ñieàu ñaõ noùi tröôùc ñaây, töùc laø tuïng theo thöù töï... nhö Giaø tha noùi: "Thoùi quen gaàn guõi thaân aùi vaø oaùn gheùt, luoân luoân sinh ra tham duïc vaø saân nhueá. Vì vaäy nhöõng ngöôøi coù trí ñeàu traùnh xa, ôû moät mình kinh haønh gioáng nhö Laân Giaùc". Töï thuyeát laø gì? Ñoù laø trong caùc Kinh, döïa vaøo söï vieäc lo buoàn-öa thích maø Ñöùc Theá Toân töï noùi ra. Döïa vaøo söï vieäc öa thích, nhö Ñöùc Phaät vaøo moät luùc troâng thaáy voi chuùa giöõa ñoàng vaéng, lieàn töï mình noùi tuïng raèng: "Voi chuùa ôû ñoàng roäng meânh moâng, taâm yeân laønh thoûa thích khoâng lo.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 126 500

Ngöôøi trí ôû nuùi röøng nhaøn nhaõ, chí tieâu dao vaéng laëng ñieàm nhieân". Döïa vaøo söï vieäc lo buoàn, nhö Ñöùc Phaät vaøo moät luùc troâng thaáy ñoâi vôï choàng giaø yeáu, lieàn töï mình noùi tuïng raèng: "Luùc treû khoâng tu taäp phaïm haïnh, maát heát vaät baùu cuûa haøng Thaùnh. Nay nhö hai con Haïc giaø nua, cuøng canh giöõ moät hoà khoâ caïn". Nhaân duyeân laø gì? Ñoù laø trong caùc kinh, gaëp caùc nhaân duyeân maø coù nhöõng caùch noùi nhö vaäy: "Do Thieän taøi Ñoàng Töû... luùc ñaàu phaïm toäi, cho neân Ñöùc Theá Toân taäp hôïp Tyø kheo Taêng cheá laäp hoïc xöù". Thí duï laø gì? Ñoù laø trong caùc kinh, ñaõ noùi raát nhieàu veà caùc loaïi thí duï, nhö thí duï veà daøi-thí duï veà lôùn, nhö noùi ngöôøi trì luaät laø Ñaïi Nieát-baøn. Boån söï laø gì? Ñoù laø trong caùc kinh, noùi veà nhöõng söï vieäc ñaõ thaáy nghe trong thì tröôùc, nhö noùi quaù khöù coù Vöông ñoâ roäng lôùn, teân goïi Höõu Höông Mao, vò vua teân goïi Thieän kieán. Quaù khöù coù Ñöùc Phaät, danh hieäu Tyø-baùt-thi, vì caùc ñeä töû noùi phaùp nhö vaäy. Quaù khöù coù Ñöùc Phaät, danh hieäu laø Thöùc-xí, Tyø-thaáp-phöôïc-phuø, Yeát-laïc-ca-toân-ñaø, Yeát-naëc-ca-maâu-ni, Ca-dieáp-ba, vì caùc ñeä töû noùi phaùp nhö vaäy... Boån sinh laø gì? Ñoù

laø trong caùc kinh, noùi veà nhöõng söï vieäc cuûa ñôøi soáng ñaõ traûi qua trong quaù khöù, nhö caùc kinh Boån Sinh veà loaøi Gaáu- höôu..., nhö Ñöùc Phaät bôûi vì Ñeà-baø-ñaït-ña maø noùi veà söï vieäc cuûa naêm traêm ñôøi soáng tröôùc ñaây... Phöông quaûng laø gì? Ñoù laø trong caùc Kinh, noùi roäng veà nghóa cuûa caùc loaïi phaùp raát saâu xa, nhö Kinh Nguõ tam, Phaïm Voõng, Huyeãn Voõng, Nguõ uaån, Luïc Xöù, Ñaïi Nhaân Duyeân.... Hieáp Toân giaû noùi: "Trong naøy, baùt-nhaõ noùi teân goïi laø Phöông Quaûng, bôûi vì söï taùc duïng to lôùn". Hy phaùp laø gì? Ñoù laø trong caùc Kinh, noùi veà söï vieäc raát hieám coù nhö Tam baûo... Xaù-lôïi-töû ca ngôïi coâng ñöùc Voâ thöôïng cuûa Ñöùc Theá Toân, Toân giaû Khaùnh Hyû ca ngôïi phaùp raát hieám coù cuûa Ñöùc Theá Toân. Luaän nghò laø gì? Ñoù laø trong caùc Kinh, quyeát ñònh roõ raøng veà giaùo theo caùch noùi im laëng-theo caùch noùi roäng raõi... Laïi nhö Ñöùc Phaät vaøo moät luùc noï noùi toùm löôïc veà Kinh roài, lieàn ñi vaøo tònh thaát ngoài yeân laëng moät thôøi gian daøi, caùc Ñaïi Thanh vaên cuøng nhau taäp trung moät nôi; taát caû ñeàu duøng caâu chöõ-yù nghóa khaùc nhau ñeå giaûi thích nhöõng ñieàu Ñöùc Phaät noùi ra. Thö goïi cho phaùp naøo? Cho ñeán noùi roäng ra.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 126 501

Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán laøm cho ngöôøi nghi ngôø coù ñöôïc quyeát ñònh. Nghóa laø trong phaàn luaän naøy bieän giaûi roäng veà söï sai bieät cuûa töï taùnh Thaéng nghóa, ñöøng coù sinh taâm nghi ngôø laø ngöôøi soaïn ra phaàn luaän naøy chæ gioûi veà Thaéng nghóa maø khoâng ñeà caäp ñeán Theá tuïc. Vì hieån baøy Luaän giaû ñeàu thoâng hieåu roõ raøng caû Thaéng nghóa laãn Theá tuïc, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Thö goïi cho phaùp naøo? Ñaùp: Ñoù laø nhö lyù chuyeån bieán thaân nghieäp, vaø caùc trí phöông tieän kheùo leùo döïa vaøo nôi naøy. Trong naøy, Thö khoâng phaûi laø chöõ ñaõ taïo ra, chæ laø taát caû caùc phöông phaùp coù theå taïo ra chöõ, phöông phaùp naøy coù theå laøm thaønh chöõ vieát cho neân noùi laø Thö. Nhö lyù chuyeån bieán thaân nghieäp, hieån baøy veà quaû ñaõ phaùt khôûi, töùc laø Saéc uaån. Trí phöông tieän kheùo leùo döïa vaøo nôi naøy, hieån baøy veà nhaân coù naêng löïc phaùt khôûi, töùc laø boán Uaån. Nhö vaäy naêm Uaån laøm töï taùnh cuûa Thö. Hoûi: Soá goïi cho phaùp naøo? Ñaùp: Nhö lyù chuyeån bieán yù nghieäp, vaø caùc trí phöông tieän kheùo leùo döïa vaøo nôi naøy. Trong naøy, soá khoâng phaûi laø noùi ñeán soá traêm- ngaøn... ñaõ ñeán caùc vaät nhö luùa-meø..., maø chæ laø taát caû phöông phaùp coù theå keå ra, phöông phaùp naøy coù theå keå ra cho neân noùi laø Soá. Trong haøng ñeä töû cuûa Ñöùc Phaät, Toân giaû Khaùnh Hyû coù sôû tröôøng hieåu roõ veà phaùp cuûa Soá maø ngöôøi khaùc khoâng coù ai hôn ñöôïc. Ñaõ töøng vaøo moät luùc noï, bôûi vì khaát thöïc cho neân khoaùc y oâm baùt ñi ñeán thaønh Quang Nghieâm. Luùc aáy tröôùc coång thaønh coù moät ngoaïi ñaïo, töø xa troâng thaáy Khaùnh Hyû, ngaàm daáy leân nghó raèng: Sa moân naøy laø ngöôøi hieåu roõ veà Soá baäc nhaát, gaëp dòp nay mình seõ thöû xem laø thaät söï nhö vaäy chaêng? Luùc aáy beân coång thaønh coù moät caây lôùn, caønh laø raäm raïp teân laø Naëc-cuø- ñaø, ngoaïi ñaïo ñi nhanh veà phía tröôùc chæ vaøo caây maø hoûi: Nay oâng bieát soá laù cuûa caây naøy laø bao

nhieâu? Toân giaû ngöôùc leân nhìn roài lieàn traû lôøi raèng: nay laø cuûa caây naøy coù baáy nhieâu traêm ngaøn. Noùi roài ñi vaøo thaønh. Sau ñoù ngoaïi ñaïo daáy leân suy nghó naøy: Laøm sao nghieäm xeùt bieát ñöôïc lôøi ngöôøi aáy noùi laø giaû hay thaät? Lieàn laáy ñi moät ít laø maø giaáu nôi khaùc. Khaùnh Hyû töø trong thaønh ñi ra, ngoaïi ñaïo laïi hoûi: tröôùc ñaây Nhaân giaû ñaõ ñeám laø chaéc chaén bao nhieâu? Khaùnh Hyû traû lôøi raèng: tröôùc ñaây toâi ñaõ noùi. Ngoaïi ñaïo laïi noùi: Xin noùi roõ laàn nöõa. Toân giaû nhìn caây choác laùt roài traû lôøi raèng: tröôùc ñaây coù baáy nhieâu, nay thieáu ñi baáy nhieâu, ngoaïi ñaïo vui möøng caûm ôn maø khen ngôïi raèng: Bieát veà Soá baäc nhaát, tin chaéc chæ coù ngöôøi aáy.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 126 502

Laïi nhö Ba-la-dieãn-noa, vöøa thaáy coøm mieäng cuûa Ñöùc Phaät lieàn noùi ngöôøi naøy quyeát ñònh coù boán möôi chieác raêng tuyeät ñeïp. Nhö vaäy hieåu roõ veà Soá, loaïi aáy thaät laø nhieàu. Nhö lyù chuyeån bieán yù nghieäp, hieån baøy veà quaû ñaõ phaùt khôûi. Trí phöông tieän kheùo leùo döïa vaøo nôi naøy, hieån baøy veà nhaân coù naêng löïc phaùt khôûi. Nhö vaäy boán Uaån laøm töï taùnh cuûa Soá. Hoûi: Toaùn goïi cho phaùp naøo? Ñaùp: Ñoù laø nhö lyù chuyeån bieán ngöõ nghieäp, vaø caùc trí phöông tieän kheùo leùo döïa vaøo nôi naøy. Trong naøy, Toaøn khoâng phaûi laø noùi ñeán nhöõng phöông phaùp tính toaùn nhö moät-möôøi-traêm-ngaøn-vaïn-öùc..., maø chæ laø taát caû phaùp coù theå tính toaùn, phöông phaùp naøy coù theå tính toaùn cho neân noùi laø Toaùn. Nhö lyù chyeån bieán ngöõ nghieäp, hieån baøy veà quaû ñaõ phaùt khôûi, töùc laø Saéc uaån. Caùc trí phöông tieän kheùo leùo döïa vaøo nôi naøy, hieån baøy veà nhaân coù naêng löïc phaùt khôûi; töùc laø boán uaån. Nhö vaäy naêm Uaån laøm töï taùnh cuûa Toaùn. Hoûi: AÁn goïi cho phaùp naøo? Ñaùp: Ñoù laø nhö lyù chuyeån bieán thaân nghieäp, vaø caùc trí phöông tieän kheùo leùo döïa vaøo nôi naøy. Trong naøy, AÁn khoâng phaûi laø con daáu ñaõ laøm ra, maø chæ laø taát caû phöông phaùp coù theå laøm ra con daáu, phöông phaùp naøy coù theå laøm thaønh con daáu cho neân noùi laø AÁn. Nhö lyù chuyeån bieán thaân nghieäp, hieån baøy veà quaû ñaõ phaùt khôûi, töùc laø Saéc uaån. Caùc trí phöông tieän kheùo leùo döïa vaøo nôi naøy, hieån baøy veà nhaân coù naêng löïc phaùt khôûi, töùc laø boán Uaån. Nhö vaäy naêm uaån laøm töï taùnh cuûa AÁn. Hoûi: Thi goïi cho phaùp naøo? Ñaùp: Ñoù laø nhö lyù chuyeån nghieäp, vaø caùc trí phöông tieän kheùo leùo döïa vaøo nôi naøy. Trong naøy, Thi khoâng phaûi laø thô vònh ñaõ noùi ra, maø chæ laø taát caû phöông phaùp coù theå thaønh thô vònh, phöông phaùp naøy coù theå laøm thaønh thô vònh cho neân noùi laø Thi. Nhö lyù chuyeån bieán nguõ nghieäp, hieån baøy veà quaû ñaõ phaùt khôûi, töùc laø Saéc uaån. Caùc trí phöông tieän kheùo leùo döïa vaøo nôi naøy, hieån baøy veà nhaân coù naêng löïc phaùt khôûi, töùc laø boán Uaån. Nhö vaäy naêm Uaån laøm töï taùnh cuûa Thi. Hoûi: Ñoái vôùi caùc vaên tuïng thì loaïi naøo laø Tho, loaïi naøo khoâng phaûi laø Thi? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Lôøi noùi cuûa Ñöùc Phaät khoâng phaûi laø Thi, lôøi noùi cuûa ngöôøi khaùc laø Thi. Coù Sö khaùc noùi: Noäi giaùo

khoâng phaûi laø Thi, ngoaïi giaùo laø Thi. Noùi nhö vaäy thì vaên nghóa töông xöùng coù theå daãn ñeán yù nghóa lôïi ích, khoâng goïi laø Thi; Thi nghóa laø vaên tuïng cuûa theá gian ñaûo laïi vôùi vaên tuïng naøy. Hoûi: Vì sao nghieäp xöù tinh xaûo kheùo leùo ôû theá gian goïi cho phaùp naøo? cho ñeán noùi roäng ra. Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán duøng vaên toùm löôïc ñeå thaâu nhieáp nhieàu nghóa. Nghóa laø neáu tuøy theo caùc nghieäp xöù tinh xaûo kheùo leùo maø noùi roäng ra, thì phaùt sinh raát nhieàu ngoân luaän; muoán duøng ngoân töø toùm löôïc töông töï ñeå thaâu nhieáp nhöõng ñieàu aáy, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Caùc loaïi nghieäp xöù tinh xaûo kheùo leùo ôû theá gian goïi cho phaùp naøo? Ñaùp: Ñoù laø Tueä laøm ñaàu tieân ñeå taïo taùc caùc nghieäp xöù tinh xaûo kheùo leùo aáy, vaø caùc trí phöông tieän kheùo leùo döïa vaøo nôi naøy. Trong naøy khoâng phaân tích veà söï vieäc ñaõ taïo taùc, maø chæ laø hieån baøy roõ raøng veà phaùp coù theå taïo taùc. Taïo taùc caùc nghieäp xöù tinh xaûo kheùo leùo aáy, hieån baøy veà quaû ñaõ phaùt khôûi, tuøy theo söï thích hôïp cuûa nghieäp thaân-ngöõ-yù. Trí phöông tieän kheùo leùo döïa vaøo nôi naøy, hieån baøy veà nhaân coù naêng löïc phaùt khôûi. Nhö vaäy hoaëc laø duøng naêm Uaån, hoaëc laø duøng boán uaån ñeå laøm töï taùnh cuûa nghieäp aáy. Khaép nôi noùi ñeán Oai nghi loä, vaø khôûi leân Oai nghi loä. Oai nghi loä, ñoù laø laáy boán xöù saé-höông-vò-xuùc laøm Theå. Khôûi leân oai nghi loä, ñoù laø laáy hai xöù yù-phaùp kia coù theå khôûi leân laøm Theå. Boán Thöùc nhaõn-tyû-thieät- thaân laø gia haïnh cuûa oai nghi loä, khoâng phaûi laø khôûi leân Oai nghi loä; yù thöùc laø gia haïnh cuûa Oai nghi loä, cuõng laø khôûi leân Oai ngho loä. Vaû laïi, boán Thöùc nhaõn… coù theå duyeân vôùi Oai nghi loä, khoâng coù theå duyeân vôøi Oai nghi lo khôûi leân; YÙ thöùc coù theå duyeân vôùi Oa nghi loä, cuõng coù theå duyeân vôùi Oai nghi loä khôûi leân. Coù luùc do yù thöùc naøy ñaõ daãn daét, coù theå duyeân ñaày ñuû vôùi möôøi hai xöù. Khaép nôi noùi ñeán Coâng xaûo xöù, vaø khôûi leân Coâng xaûo xöù. Coâng xaûo xöù, ñoù laø laáy naêm xöù saéc-thanh-höông-vò-xuùc laøm Theå. Khôûi leân Coâng xaûo xöù, ñoù laø laáy hai Xöù yù-phaùp kia coù theå khôûi leân laøm Theå. Naêm Thöùc nhö nhaõn… laø gia haïnh cuûa coâng xaûo xöù, khoâng phaûi laø khôûi leân Coâng xaûo xöù; yù thöùc laø gia haïnh cuûa Coâng xaûo xöù, cung laø khôûi leân Coâng xaûo xöù. Vaû laïi, naêm Thöùc nhö nhaõn… coù theå duyeân vôùi Coâng xaûo xöù, khoâng coù theå duyeân vôùi Coâng xaûo xöù khôûi leân; yù thöùc coù theå duyeân vôùi coâng xaûo xöù, cuõng coù theå duyeân vôùi coâng xöù khôûi leân. Coù luùc do yù thöùc naøy ñaõ daãn daét, coù theå duyeân ñaày ñuû vôùi möôøi hai Xöù. Hoûi: Neáu thaønh töïu giôùi Hoïc, thì luùc aáy thaønh töïu giôùi Phi hoïc phi

voâ hoïc chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät. 1. Coù luùc thaønh töïu giôùi Hoïc maø khoâng phaûi laø giôùi Phi hoïc phi voâ hoïc, ñoù laø ngöôøi Hoïc sinh ñeán coõi Voâ saéc, giôùi theâ tuïc kia vöôït qua coõi-ñòa maø xaû boû. 2. Coù luùc thaønh töïu giôùi Phi hoïc phi voâ hoïc maø khoâng phaûi laø giôùi Hoïc, ñoù laø

A-la-haùn vaø caùc dò sinh, sinh ôû coõi Duïc-Saéc. Caùc A-la-haùn ôû coõi Duïc-Saéc, nhaát ñònh thaønh töïu giôùi Phi hoïc phi voâ hoïc, nhaát ñònh khoâng thaønh töïu giôùi Hoïc, bôûi vì ñaõ xaû boû. Neáu caùc dò sinh ôû coõi Duïc- Saéc, thì hoaëc laø thaønh töïu giôùi Phi hoïc phi voâ hoïc, taát caû dò sinh nhaát ñònh khoâng thaønh töïu giôùi Hoïc, bôûi vì chöa coù ñöôïc. 3. Coù luùc thaønh töïu giôùi Hoïc cuõng laø giôùi phi hoïc phi voâ hoïc, ñoù laø ngöôøi Hoïc sinh ôû coõi Duïc-Saéc; taát caû ngöôøi Hoïc ôû coõi Duïc-Saéc, nhaát ñònh thaønh töïu giôùi Phi hoïc phi voâ hoïc vaø giôùi Hoïc, bôûi vì chöa xaû boû. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø thaønh töïu giôùi Hoïc, cuõng khoâng phaûi laø giôùi Phi hoïc phi voâ hoïc, ñoù laø A-la-haùn vaø caùc dò sinh, sinh ñeán coõi Voâ saéc. A-la-haùn sinh ôû coõi aáy nhaát ñònh khoâng thaønh töïu giôùi Hoïc, bôûi vì ñaõ xaû boû; dò sinh sinh ôû coõi aáy nhaát ñònh khoâng thaønh töïu giôùi Hoïc, bôûi vì chöa coù ñöôïc. Hai loaïi aáy ñieàu khoâng thaønh töïu giôùi theá tuïc, bôûi vì vöôït qua coõi-ñòa ñaõ xaû boû. Hoûi: Neáu thaønh töïu giôùi Voâ hoïc, thì luùc aáy thaønh töïu giôùi phi voâ hoïc chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät. 1. Coù luùc thaønh töïu giôùi voâ hoïc maø khoâng phaûi laø giôùi Phi hoïc phi voâ hoïc, ñoù laø A-la-haùn sinh ñeán coõi Voâ saéc, giôùi theá tuïc aáy vöôït qua coõi-ñòa maø boû. 2. Coù luùc thaønh töïu giôùi Phi hoïc phi voâ hoïc maø khoâng phaûi laø giôùi Voâ hoïc, ñoù laø caùc baäc Hoïc vaø caùc dò sinh, sinh ôû coõi Duïc-Saéc. Ngöôøi Hoïc ôû coõi Duïc-Saéc, nhaát ñònh thaønh töïu giôùi theá tuïc; dò sinh ôû coõi Duïc- Saéc, hoaëc laø thaønh töïu giôùi theá tuïc. Hai loaïi aáy ñeàu khoâng thaønh töïu giôùi Voâ hoïc, bôûi vì ñeàu chöa coù ñöôïc. 3. Coù luùc thaønh töïu giôùi Voâ hoïc cuõng laø giôùi Phi hoïc phi voâ hoïc, ñoù laø A-la-haùn sinh ôû coõi Duïc-Saéc. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø thaønh töïu giôùi Voâ hoïc cuõng khoâng phaûi laø giôùi Phi hoïc phi voâ hoïc, ñoù laø nhöõng ngöôøi Hoïc vaø caùc dò sinh, sinh ñeán coõi Voâ saéc; hai loaïi aáy khoâng coù giôùi Hoïc, bôûi vì ñeàu chöa coù ñöôïc, giôùi theá tuïc aáy ñeàu ñaõ xaû boû. Hoûi: Caùc giôùi naøy thì ñoù laø nghieäp chaêng?

Ñaùp: Caùc giôùi naøy thì ñoù chính laø nghieäp. Coù luùc laø nghieäp maø khoâng phaûi laø giôùi, ñoù laø yù nghieäp. Hoûi: Neáu nôi coù giôùi thì ôû ñoù coù nghieäp chaêng? Ñaùp: Neáu nôi coù giôùi thì ôû ñoù coù nghieäp; hoaëc laø nôi coù nghieäp maø khoâng coù giôùi, ñoù laø coõi Voâ saéc… Hoûi: Neáu thaønh töïu giôùi thì luùc aáy thaønh töïu nghieäp chaêng? Ñaùp: Neáu thaønh töïu giôùi thì luùc aáy thaønh töïu nghieäp. Coù luùc thaønh töïu nghieäp maø khoâng phaûi laø giôùi, ñoù laø dò sinh ñeán coõi Voâ saéc… Hoûi: Neáu coù giôùi thì luùc aáy coù nghieäp chaêng? Ñaùp: Neáu coù giôùi thì luùc aáy coù nghieäp; hoaëc laø coù nghieäp maø khoâng coù giôùi, ñoù laø caùc dò sinh sinh ñeán coõi Voâ saéc…

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.